

The logo for FNV, consisting of the letters 'FNV' in white on a blue background.

HAVENS

**WAT U MOET WETEN OVER
DE CONTAINERSECTOR
(EN OVER HET HAVENBEDRIJF ROTTERDAM)**

Voorwoord

Deze informatiebrochure wordt u aangeboden door FNV Havens, de vakbond voor havenwerkers. Omdat wij het belangrijk vinden dat u kennis neemt van de stand van zaken in de containersector, en van allerlei ontwikkelingen die voor havenwerkers relevant zijn.

Wij hebben de stellige indruk dat het Havenbedrijf Rotterdam in presentaties van de overslagcijfers niet of nauwelijks stilstaat bij de mensen die deze cijfers met elkaar tot stand brengen: **de havenwerkers.**

We menen waar te nemen dat het Havenbedrijf Rotterdam de positie van de haven wil versterken met “meer concurrentie” als enig en zaligmakend doel. Zonder zich daarbij te bekommeren om wat dat betekent voor de banen en arbeidsvoorwaarden van de mensen die hun steentje bijdragen om klanten van de haven tevreden te stellen: **de havenwerkers.**

We stellen vast dat het Havenbedrijf Rotterdam wél bereid is om honderden miljoenen euro's te investeren in de aanleg van de Tweede Maasvlakte, maar dat het de boot afhoudt als wij willen praten over (het oplossen van) de werkgelegenheidsproblemen die ontstaan voor de mensen die eraan bijdragen dat de containersector in Rotterdam is wat hij is: **de havenwerkers.**

Voor tal van ontwikkelingen in de haven is dringend overleg nodig tussen het Havenbedrijf Rotterdam, de werkgevers in onze sector en FNV Havens.

Wij zijn te allen tijde bereid dat overleg te voeren.

In het belang van de havenwerkers.

1. CONTAINERVOLUMES ROTTERDAM

Aantallen overgeslagen containers in de Rotterdamse haven.

	Aantal containers	Ontwikkeling t.o.v. voorgaande jaar (in %)	Gemiddelde ontwikkeling per jaar (sinds 2004) in %
2004	5.088.453		
2005	5.636.570	10,77%	10,77%
2006	5.846.433	3,72%	7,25%
2007	6.488.646	10,98%	8,49%
2008	6.485.464	-0,05%	6,36%
2009	5.900.114	-9,03%	3,28%
2010	6.746.802	14,35%	5,13%
2011	7.184.197	6,48%	5,32%
2012	7.183.675	-0,01%	4,65%
2013	7.006.301	-2,47%	3,86%

Bron: Havenbedrijf Rotterdam

2. PROGNOSE WERKGELEGENHEID

Geschatte ontwikkeling van aantal werknemers in de containersector tussen 2014 en 2017, bij diverse percentages groei van de containermarkt in Rotterdam.

Aantal werknemers in 2014	Groei containermarkt per jaar in procenten	Aantal werknemers in 2017	Vershil 2017 t.o.v. 2014
3.588	5%	3.033	- 555
	4%	2.958	- 630
	3%	2.884	- 704
	2%	2.811	- 777
	1%	2.740	- 840
	0%	2.671	- 917

Bron: Gegevens en berekeningen van FNV Havens

Deze prognose heeft uitsluitend betrekking op direct betrokkenen bij de op- en overslag op containerterminals en is gebaseerd op de verwachte verschuiving van ladingpakketten tussen Rotterdamse terminals.

Ook van invloed op de werkgelegenheid is de komst van ladingpakketten vanuit andere havens naar Rotterdam, evenals het vertrek van ladingpakketten naar andere havens. Dergelijke verschuivingen zijn niet betrokken in deze prognose, maar de effecten kunnen wel worden becijferd.

Indien het Havenbedrijf Rotterdam en/of directies in de containersector de juistheid betwijfelen van de aannames en uitkomsten, wisselen wij graag van gedachten over eventuele verfijning van onze berekeningen.

3. VERGRIJZING ONDER WERKNEMERS

Aantal werknemers dat in de komende jaren naar verwachting de 65-jarige leeftijd bereikt in de containersector en de sjoer- en inhuursector.

	Containersector	Sjoer- en inhuursector	Totaal per jaar	Totaal cumulatief
2015	60	11	71	71
2016	69	10	79	150
2017	80	10	90	240
2018	73	15	88	328
2019	77	15	92	420
2020	76	19	95	515
2021	78	8	86	601
2022	86	10	96	697
2023	82	11	93	790
2024	64	11	75	865

Bron: Gegevens en berekeningen van FNV Havens

4. HEEFT HET HAVENBEDRIJF WEL GELD?

Ontwikkeling nettowinst van het Havenbedrijf Rotterdam.

Jaar	Netto winst
2009	€ 167 miljoen
2010	€ 154 miljoen
2011	€ 195 miljoen
2012	€ 228 miljoen
2013	€ 227 miljoen

Bron: Havenbedrijf Rotterdam

5. IS EEN CAO GEBRUIKELIJK IN DE SECTOR?

Aantallen afgehandelde TEU ten opzichte van aantallen TEU die worden afgehandeld door havenwerkers die vallen onder een haven-cao.

	Aantal TEU (2013)	Aantal TEU behandeld door havenwerkers met een haven-cao (2013)
Duitsland (diverse havens)	16,2 miljoen	16,2 miljoen
Nederland (Rotterdam)	11,6 miljoen	11,6 miljoen
België (diverse havens)	10,7 miljoen	10,7 miljoen
Frankrijk (Le Havre, Duinkerken)	2,7 miljoen	2,7 miljoen

Bron: Havenbedrijf Rotterdam en vakbonden in Duitsland, Nederland, België en Frankrijk

Rotterdam World Gateway (RWG), één van de twee nieuwe containerterminals op de Tweede Maasvlakte, waar vanaf 2017 mogelijk circa 1.000.000 containers per jaar worden overgeslagen, heeft in november 2014 schriftelijk laten weten het niet nodig te vinden om met FNV Havens een cao overeen te komen. Hiermee dreigt RWG, als eerste grote containerterminal in de range Hamburg-Le Havre, op arbeidsvoorwaarden te gaan concurreren.

6. FERM STANDPUNT OF GOEDE SIER?

In 2012 besluit Havenbedrijf Rotterdam om de *Global Compact Letter of Commitment* van de Verenigde Naties te ondertekenen.*) Hiermee schaart het Havenbedrijf zich achter tien zogeheten ‘Business Principles’ over mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en anticorruptie. Principle 3 luidt: “Businesses should uphold the freedom of association and the effective recognition of the right to collective bargaining.” Ofwel: Bedrijven zouden het recht op vrijheid van vereniging in ere moeten houden, en het recht op collectieve onderhandeling effectief moeten erkennen.

Het Havenbedrijf doet echter niets om Rotterdam Word Gateway van dit principe te overtuigen. (Zie ook tabel 5.)

*) Bron: *Havenbedrijf Rotterdam, Jaarverslag*

7. IS FNV HAVENS ONGEDULDIG?

Aantal maanden dat verstreken is sinds overleg gestart is tussen het Havenbedrijf Rotterdam, Deltalinqs als vertegenwoordiger van de werkgevers en FNV Havens (samen met CNV Vakmensen). Dit overleg was een initiatief van FNV Havens, dat werd overgenomen door de toenmalige president-directeur van het Havenbedrijf Rotterdam, de heer Hans Smits.

Het overleg heeft voor havenwerkers nog geen enkel tastbaar resultaat opgeleverd. En in 2015 openen de nieuwe container-terminals.

Aantal verstreken maanden *)
23

*) per december 2014

8. WAT DOEN DE WERKGEVERS?

Aantal vertegenwoordigers van werkgevers in de containersector bij de “Sociale Dialoog” (november 2013). Hier gaan sprekers als Bernard Wientjes, Hans Smits en twee Rotterdamse wethouders de aftrap van een nieuw offensief om als werkgevers én vakbonden gezamenlijk de werkgelegenheidsproblemen (o.a. in de containersector) te bespreken en op te vangen.

Aantal aanwezige werkgevers containersector
0

Bron: *Waarneming van 11 aanwezige vertegenwoordigers van FNV Havens*

9. INFORMATIEVERSTREKKING

Allard Castelein, president-directeur van Havenbedrijf Rotterdam, beantwoordt in *De Havenkrant* van 6 november 2014 drie vragen over de Tweede Maasvlakte en de daarmee samenhangende werkgelegenheid. Op de volgende pagina’s staan enkele citaten uit dat artikel. Rechts leest u onze overwegingen daarbij. Spreekt de heer Castelein de waarheid, of doet hij hier aan borrelpraat?

DRIE VRAGEN *aan Allard Castelein over werkgelegenheid*

In elke Havenkrant vertelt Allard Castelein, algemeen directeur van het Havenbedrijf, wat er speelt.

De twee nieuwe containerterminals op Maasvlakte 2 zijn naar het gevoel afwachten. Hoe goed het verlopen is, zal het waarschijnlijk tijdelijk minder druk zijn bij de terminal op Maasvlakte 1. Dat betekent dat naast de honderden banen die er nu al bijgekomen zijn op de nieuwe terminals, er straks banen verloren kunnen gaan op Maasvlakte 1 en mogelijk mensen ontslaan en hoevel hangt van verschillende zaken af, onder andere hoeveel lading de Rotterdamse terminal kan aanpakken en hoe de economie zich ontwikkelt. De eerste argen maanden van dit jaar nam de containeromslag in Rotterdam met 4% toe, de laatste maanden zelfs met 6%. Dat is een goed teken.

MEER ACHTER HET BELOOFDE RAM, MINOER ACHTER HET STUK.

Iedereen bij Havenbedrijf vindt het onontwinnbaar om de ontwikkelingen tegen te gaan? Het Havenbedrijf wil de containerovergang laten groeien. Meer containers betekent meer economische activiteiten en dat is goed voor de werkgelegenheid, zowel in de haven als daarbuiten. Daarom is Maasvlakte 2 aangelegd. Het voortkomen van ontstane problemen is een mogelijk risico op onderstrand en partijen bij het zoeken naar mogelijkheden om alles zo snel mogelijk te laten verlopen. Daarvoor zijn we met Deltalinqs, vakbonden, bedrijven en de gemeente de eerste sociale dialoog gestart. We hebben daarbij overleggen ook over voor andere sectoren in de haven.

A. Castelein, Havenbedrijf Rotterdam

Vraag:
Voor hoeveel extra banen zorgen de nieuwe bedrijven [op Maasvlakte 2]?

Antwoord:
“Op dit moment werken er zo'n 400 mensen op de nieuwe terminals op Maasvlakte 2. Daarnaast werken er mensen bij toeleveranciers.”

“Het aantal [werknemers op Maasvlakte 2] zal de komende jaren alleen maar toenemen als de terminals steeds meer containerschepen gaan behandelen.”

“Of bedrijven mensen ontslaan en hoeveel, hangt van verschillende zaken af, onder andere hoeveel lading de Rotterdamse terminals uit andere havens weten te halen en hoe de economie ontwikkelt.”

“Het voorkomen van ontslagen is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers. Het Havenbedrijf ondersteunt deze partijen bij het zoeken naar mogelijkheden om alles zo soepel mogelijk te laten verlopen.”

FNV Havens

400 werknemers is niet hetzelfde als 400 extra banen.

Door afspraken van FNV Havens met APMT MVII (één van de twee nieuwe terminals) werken daar nu 300 mensen die voorheen bij APMTR werkten. Dat zijn geen extra banen.

Volgens de directie van RWG (de andere nieuwe terminal) werkte 95% van de circa 100 werknemers voorheen bij andere containerbedrijven in de haven. Bij die andere bedrijven is geen vervanging gezocht voor de mensen die naar RWG vertrokken. Ook hier is dus geen sprake van extra banen.

Als Maasvlakte 2 containerschepen aantrekt die nu nog bij andere Rotterdamse terminals worden behandeld, zal daar het werk verdwijnen. Daar komt bij dat op de nieuwe terminals dezelfde aantallen containers met minder mensen worden behandeld. Daarom staan er per saldo banen op het spel.

Dit is wel erg ambitieus. Alsof de heer Castelein alleen maar kan toekijken als er werkgelegenheid verdwijnt.

Iets in deze trant was beter geweest:

“Of bedrijven mensen moeten ontslaan, hangt af van het succes van maatregelen die we samen met werkgevers en vakbonden zullen nemen. Deze maatregelen - en de kosten daarvan - zijn noodzakelijk om werkloosheid te voorkomen. Dat zijn we aan havenwerkers verplicht. Zij zijn het immers die in de afgelopen decennia steeds nieuwe overslagrecords tot stand hebben gebracht.”

Het Havenbedrijf biedt geen ondersteuning. Werkgevers willen niet serieus in gesprek over het aantal banen dat verloren dreigt te gaan. Het plan van FNV Havens om ontslagen te voorkomen (door ouderen met behoud van loon parttime te laten werken) wordt genegeerd.

En het Havenbedrijf doet geen enkele financiële toezegging. Terwijl dat wel zou helpen om tussen werkgevers en vakbonden een gesprek over noodzakelijke maatregelen op gang te helpen.

Als het voorkomen van ontslagen in *eerste instantie* een verantwoordelijkheid is van werkgevers en werknemers in de haven, wie is dan volgens Havenbedrijf Rotterdam in *tweede instantie* verantwoordelijk?

A large industrial port facility is visible in the background, featuring a ship on the left and a factory with several smokestacks on the right. The sky is filled with large, white, fluffy clouds against a blue background. The foreground shows a body of water and a grassy area with a fence.

Dit boekje wordt u aangeboden door:
FNV Bondgenoten/
FNV Havens
Pegasusweg 200
3067 KX Rotterdam

Meer weten?

Bel Niek Stam op 06 22998138

Of kijk op www.fnvhavens.nl

Foto's Tweede Maasvlakte: Ed van den Hoek